

पदातयइतिरथादिगतानांनराणांव्युदासः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ अक्षौहिण्याःपरीमाणंखाद्विधृत्यक्षिभिर्गजैः २१८७० रथैरैते २१८७० हयैस्त्रिभिः ६५६१०  
 पंचभिः १०९३५० श्वपदातिभिरितिसंघः ॥ २७ ॥ पिंडिताःएकीभूताः संधिरार्षः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ द्रौणिरश्वत्थामा हार्दिक्यःकृतवर्मा गौतमःकृपाचार्यः ॥ ३२ ॥ पर्वसंपहंवक्तुं प्र  
 स्तौति यत्तुशौनकेत्यादिना हे शौनकहेदृद्धतम श्वयतेर्दध्यर्थात्निष्ठायांशूनादृद्धाःतेषुदृद्धतरत्वेनविदितःशौनकः वुञ्छणादिसूत्रेणारीहणादिर्वुञ् तेतवसत्रेयत्भारताख्यानंमत्तःप्रवृत्तंतत्जनमेजयस्यसत्रे  
 व्यासशिष्येणकथितमित्युत्तरेणसंबंधः ॥ ३३ ॥ ननुसर्पसत्रेजनमेजयंप्रतियद्वैशंपायनेनोक्तंतदेवशौनकंप्रतिसूतेनवक्तुंप्रतिज्ञातं तत्रपौष्यंपौलोममास्तीकंचकिमित्यप्रतिज्ञातमप्युच्यतेसूतेनेतिचेत्तत्राह कथि  
 सौतिरुवाच एकोरथोगजश्चैकोनराःपंचपदातयः ॥ त्रयश्चतुरगास्तज्जैःपत्तिरित्यभिधीयते ॥ १९ ॥ पत्तितुत्रिगुणामेतामाहुःसेनामुखंबुधाः ॥ त्री  
 णिसेनामुखान्येकोगुल्मइत्यभिधीयते ॥ २० ॥ त्रयोगुल्मागणोनामवाहिनीतुगणास्त्रयः ॥ स्मृतास्त्रिस्तुवाहिन्यःपृतनेतिविचक्षणैः ॥ २१ ॥ चमूस्तुपृत  
 नास्त्रिस्तुस्त्रिश्चम्वस्त्वनीकिनी ॥ अनीकिनीं दशगुणां प्रादुरक्षौहिणींबुधाः ॥ २२ ॥ अक्षौहिण्याःप्रसंख्यातारथानां द्विजसत्तमाः ॥ संख्यागणिततत्त्वज्ञैः  
 सहस्राण्येकविंशतिः ॥ २३ ॥ शतान्युपरिचैवाष्टौ तथाभूयश्चसप्ततिः ॥ गजानांचपरीमाणमेतदेवविनिर्दिशेत् ॥ २४ ॥ ज्ञेयंशतसहस्रंतुसहस्राणिनवै  
 वतु ॥ नराणामपिपंचाशच्छतानित्रीणिचानघाः ॥ २५ ॥ पंचषष्टिसहस्राणितथाश्वानांशतानिच ॥ दशोत्तराणिषट्प्रादुर्यथावदिहसंख्यया ॥ २६ ॥ ए  
 तामक्षौहिणींप्रादुःसंख्यातत्त्वविदोजनाः ॥ यांवःकथितवानस्मि विस्तरेणतपोधनाः ॥ २७ ॥ एतेयासंख्ययात्यासन्कुरुपांडवसेनयोः ॥ अक्षौहिण्योद्विज  
 श्रेष्ठाःपिंडिताष्टादशैवतु ॥ २८ ॥ समेतास्तत्रवैदेशेतत्रैवनिधनंगताः ॥ कौरवान्कारणंकृत्वाकालेनाद्भुतकर्मणा ॥ २९ ॥ अहानियुयुधेभीष्मोदशैवपरमास्त्र  
 वित् ॥ अहानिपंचद्रोणस्तुरक्षकुरुवाहिनीं ॥ ३० ॥ अहनीयुयुधेद्वेतुकर्णःपरवलार्दनः ॥ शल्योर्धदिवसंचैवगदायुद्धमतःपरं ॥ ३१ ॥ तस्यैवदिवसस्यांतद्रौ  
 णिहार्दिक्यगौतमाः ॥ प्रसुमंनिशि विश्वस्तंजघ्नुयौधिष्ठिरंवलं ॥ ३२ ॥ यत्तुशौनकसत्रेतेभारताख्यानमुत्तमं ॥ जनमेजयस्यतत्सत्रेव्यासशिष्येणधीमता ॥  
 ॥ ३३ ॥ कथितंविस्तरार्थंचयशोवीर्यमहीक्षितां ॥ पौष्यंतत्रचपौलोममास्तीकंचादितःस्मृतं ॥ ३४ ॥

तमिति सत्रेव्यासशिष्येणयत्कथितंतत्रभारतेपौष्यंपौलोमंआस्तीकंचमहीक्षितांयशोवीर्यंचवक्तुमितिशेषः आदितःस्मृतमितियोजना स्मरणंतुविस्तरार्थं अयंभावः तद्विज्ञानार्थंसगुरुमेवाभिगच्छेत्समित्या  
 णिःश्रोत्रियं ब्रह्मनिष्ठंअविद्ययामृत्युंतीर्त्वेत्यादिश्रुतेर्गुरुसेवामाहात्म्यंगुरूणांचमाहात्म्यंयज्ञादीनांविद्यार्थत्वंचनिरूपणीयंतेष्वन्यतमाभावेपिविद्यानैवोदेनुमर्हतीतितदर्थमत्राचार्येणाख्यायिकामुखेनैवपौष्येगु  
 रुशुश्रूषामाहात्म्यंपौलोमेभार्गवाणांगुरूणामहाभाग्यमुक्तं आस्तीकेजरत्कारोरप्रतिपन्नगार्हस्थ्यस्याकृतार्थत्वदर्शनेनयज्ञादीनामाविद्यकानामपिविद्यांगत्वमुक्तं विविदिषंतियज्ञेनेत्यादिश्रुतेः तस्मान्महोप  
 निषदारंभेएतन्नयकथनमावश्यकमिति आख्यायिकामुखेनकथ्यमानगहनोप्यर्थःसुपहोभवतीत्यभिप्रेत्यमहीभृतांयशोवीर्यंचोक्तमिति ॥ ३४ ॥